

คู่มือ แนวทางการพัฒนาทักษะภาษา และทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย
ด้วยหนังสือหัดอ่านตามระดับพัฒนาการทางภาษา

ชุด อ่าน อาน อ้าน

(ชุดที่ 2)

โครงการ อ่าน อาน อ้าน : ยกกำลังสุข ปลุกพลังการเรียนรู้

เรียบเรียงโดย ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ข้อมูลบางส่วนจาก คู่มือ การใช้หนังสือชุดหัดอ่านตามระดับฯ (Thai Level Book)

เขียนโดย กิตติยา ไสภณพนิช

คู่มือ แนวทางการพัฒนาทักษะภาษา และทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย

ด้วยหนังสือหัดอ่านตามระดับพัฒนาการทางภาษา

ชุด อ่าน อาน อ้าน (ชุดที่ 2)

โครงการ อ่าน อาน อ้าน : ยกกำลังสุข ปลูกพลังการเรียนรู้

เรียบเรียงโดย ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ข้อมูลบางส่วนจาก คู่มือ การใช้หนังสือชุดหัดอ่านตามระดับฯ (Thai Level Book)

เขียนโดย กิตติยา โสภณพนิช

คำนำ

หากเอ่ยถึงสื่อที่มีความสำคัญในการสร้างความสุขให้กับเด็ก ๆ นอกจากดนตรี การละเล่นและกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว หนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก นับเป็นสื่อที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เราอาจจะคุ้นเคยกับนิทาน (Tale) หรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก (Picture book) กันระดับหนึ่งแล้ว หากแต่เมื่อเอ่ยถึง หนังสือที่อ่านตามระดับพัฒนาการของเด็ก (Level book) ในสังคมไทยอาจไม่มักคุ้นนัก หนังสือที่เอ่ยถึงมีความแตกต่างทั้งในลักษณะเนื้อหา การออกแบบและวัตถุประสงค์การใช้งาน แม้ว่าจะมีความแตกต่างกัน แต่ทั้งหมดล้วนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่าน การเรียนรู้และการพัฒนาทักษะและสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของเด็ก ๆ โดยเน้นการเข้าถึงการเรียนรู้ผ่านการอ่านในรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงวัย

นิทานเน้นการเล่าเรื่องราวที่มีความสนุกสนานและมีจุดมุ่งหมายชัดเจน เช่น การสอนศีลธรรม คุณธรรม และแง่คิดที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง มีการใช้ภาษาที่มีความสละสลวยและหลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะทางภาษาและการคิดวิเคราะห์ พัฒนาจินตนาการและความเข้าใจรอบตัวโลกของเด็ก รวมถึงการเข้าใจความรู้สึกและมุมมองของผู้อื่นผ่านตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่อง

หนังสือภาพสำหรับเด็กมีจุดเด่นของการใช้ภาพประกอบเป็นส่วนสำคัญในการเล่าเรื่อง โดย

เนื้อหา มักสั้นและง่าย เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจได้จากทั้งภาพและข้อความที่เรียบง่าย หนังสือภาพเป็นสื่อที่ดีในการพัฒนาทักษะการสังเกต การเชื่อมโยงระหว่างภาพกับคำและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กเมื่ออ่านร่วมกัน นอกจากนี้ หนังสือภาพยังเป็นสื่อที่ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านตั้งแต่อายุยังน้อย

ส่วนหนังสือที่อ่านตามระดับพัฒนาการทางภาษา (Level book) ได้ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งระดับความยากง่ายตามความสามารถในการอ่านของเด็ก เริ่มจากระดับที่มีคำศัพท์และประโยคง่าย ๆ ไปจนถึงระดับที่มีเนื้อหาซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการอ่านและพัฒนาทักษะอย่างค่อยเป็นค่อยไป Level book จึงเป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับการฝึกหัดฝึกฝนการอ่านในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นเรียนรู้ไปจนถึงการอ่านเพื่อความเข้าใจเชิงลึก การตีความ การคิดวิเคราะห์

แม้ นิทาน หนังสือภาพสำหรับเด็กและหนังสือที่อ่านตามระดับ มีความแตกต่างกันอยู่บ้าง แต่มันก็มีบทบาทสำคัญ เสริมส่งกันและกันในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาทักษะ การอ่านและการเติบโตของเด็กในด้านต่าง ๆ อย่างสมดุล เพียงแต่คณะทำงานขอเชื้อเชิญครู ผู้ปกครองและผู้มีบทบาทในการพัฒนาเด็ก ได้ร่วมเรียนรู้ เปิดรับเครื่องมือและกระบวนการใหม่ ๆ ในการพัฒนาศักยภาพเด็กไทย

สารบัญ

ให้เติบโตอย่างก้าวกระโดดในการพัฒนาทักษะทางภาษา (ซึ่งข้อมูลทางการแพทย์เผยว่า ถ้าเข้ามาอย่างต่อเนื่องกว่า 10 ปี) และการจัดการการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลอย่างอเนกอนันต์ต่อการพัฒนาศักยภาพด้านต่าง ๆ

หนังสือหัดอ่านตามระดับ ชุดแรก ได้รับรางวัล TMF Awards 2019 ประเภทรางวัลภาษาถิ่นจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เมื่อคณะทำงานติดตามผลการศึกษาการใช้หนังสือก็พบผลสัมฤทธิ์สำคัญเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ คู่มือแนวทางการพัฒนาทักษะภาษา และทักษะชีวิตเด็กปฐมวัยด้วยหนังสือหัดอ่านตามระดับพัฒนาการทางภาษา ชุด อ่าน อาน อ้าน (ชุดที่ 2) โดย ระเบียบพรณพัฒนาเวช ได้ประมวลแนวทางอย่างง่าย เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมและวาดหวังให้นวัตกรรมหนังสือชุดนี้ได้รับการสนับสนุน จัดพิมพ์เผยแพร่ ให้เด็ก ๆ ของเราเข้าถึงความสุขตั้งแต่แรกอ่าน จนรักที่จะอ่านกันอย่างถ้วนทั่วทุกถิ่นไทย

สุดใจ พรหมเกิด

ผู้จัดการแผนงานยุทธศาสตร์
สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

หนังสือหัดอ่านตามระดับฯ เป็นอย่างไร	4
หนังสือหัดอ่านฯ แต่ละระดับต่างกันอย่างไร	8
การอ่านที่แท้มีความหมายอย่างไร	12
เด็กหัดอ่านเองได้อย่างไร เมื่อใช้หนังสือชุด อ่าน อาน อ้าน	15
เด็กได้อะไรจากหนังสือหัดอ่านฯ	17
อ่านหนังสืออย่างไรให้เด็กฟังสนุก	20
ทำไมต้องอ่านให้เด็กฟัง แทนการให้เด็กอ่านเอง	23
เทคนิคการตั้งคำถามปลายเปิด	25
ใช้หนังสือหัดอ่านอย่างไร จึงช่วยให้เด็กฝึกคิด	26
ใช้หนังสือหัดอ่านฯ อย่างไร จึงช่วยให้เด็กฝึกคิด	27
แนวทางการใช้หนังสือให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด	34

หนังสือหัดอ่านตามระดับฯ คืออะไร มีลักษณะอย่างไร
ใช้งานอย่างไร เหมือนหนังสือภาพนิทานสำหรับเด็กหรือไม่
ต่างจากแบบเรียนอย่างไร ... เหล่านี้ เป็นคำถามที่เกิดขึ้นเสมอ
สำหรับผู้ที่ต้องการนำหนังสือหัดอ่านตามระดับฯ ไปใช้กับเด็ก ๆ
ไม่ว่าจะในโรงเรียน หรือในครอบครัว

คู่มือแนวทางการพัฒนาทักษะทางภาษา และทักษะ
ชีวิตเด็กปฐมวัย ด้วยหนังสือหัดอ่านตามระดับพัฒนาการทาง
ภาษา ชุดอ่าน อาน อ่าน (ชุดที่ 2) มีคำตอบให้สำหรับผู้สนใจ
ซึ่งเนื้อหาต่อจากนี้จะช่วยไขคำตอบและแนะนำวิธีนำหนังสือไป
ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือหัดอ่านตามระดับฯ เป็นอย่างไร

ในเมืองไทยอาจจะถือว่าหนังสือหัดอ่านตามระดับ
พัฒนาการทางภาษาของเด็ก หรือ Level Book เป็นสิ่งใหม่
ทว่า ในบางประเทศมีใช้กันมานานแล้ว โดยเฉพาะในประเทศ
อังกฤษ หนังสือหัดอ่านฯ ที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับได้แก่ หนังสือ
ชุด Oxford Reading Tree ซึ่งเป็นต้นแบบให้แก่หนังสือหัด
อ่านตามระดับฯ ของไทย ชุดอ่าน อาน อ่าน นี้ด้วย

หนังสือหัดอ่านตามระดับๆ ต่างจากหนังสือเรียนภาษาแบบเดิม ที่มุ่งเน้นการสอนให้อ่านออกเขียนได้เป็นหลัก ใช้ภาษาง่ายแต่ไม่สามารถบรรยายเรื่องราวให้มีอรรถรสได้ เด็กจึงไม่ได้ฝึกใช้กระบวนการคิด หรือตีความขณะติดตามเรื่อง ซึ่งกระบวนการนี้ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะนำไปสู่พัฒนาการทางภาษาที่สมบูรณ์

จุดประสงค์หลักของหนังสือหัดอ่านตามระดับๆ คือ มุ่งส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด ไม่ใช่เพียงแค่อ่านหนังสือออก โดยออกแบบให้ภาพทำหน้าที่นำเสนอเรื่องราว มีรายละเอียด และอารมณ์ เด็กผู้อ่านจะได้ฝึกตีความภาพ และรับประสบการณ์ที่สนุก ทำทาย ทำให้เด็กอยากกลับมาอ่านอีก เพราะเห็นว่าการอ่านหนังสือเป็นเรื่องง่ายและอ่านสนุก

หนังสือหัดอ่านตามระดับๆ เหมาะกับเด็กที่กำลังเริ่มอ่านด้วยตนเอง ประมาณ 5 - 7 ขวบ ขึ้นไป แต่หนังสือชุดนี้ยังสามารถใช้อ่านเหมือนหนังสือนิทานให้เด็กที่อายุน้อยกว่านั้นฟังได้

หนังสือหัดอ่านตามระดับฯ ชุดอ่าน อาน อ้าน มีลักษณะอย่างไร

- ๑ เนื้อหาแต่ละเล่ม มีประเด็นหลักที่ชัดเจนมุ่งเน้นความสนุก จูงใจให้เด็กติดตามเป็นสำคัญ
- ๒ จัดแบ่งออกเป็นระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับ 1, 1+, 2, 3 และ 4 ในแต่ละระดับมีจำนวนเล่มไม่เท่ากัน
- ๓ หนังสือประกอบไปด้วย “ตัวช่วย” และ “ความท้าทาย” ในการอ่าน เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าการทำความเข้าใจเรื่องไม่ง่าย หรือไม่ยากจนเกินไป ความท้าทายหลัก คือ การอ่านหรือสะกดคำ ตัวช่วยหลัก คือ ภาพ ที่ช่วยสร้างความเข้าใจ เมื่อทำความเข้าใจภาพแล้วจึงมาลองอ่านด้วยการคาดเดาคำให้ได้ใจความตามภาพ บางครั้งตัวช่วย คือ **การซ้ำคำซ้ำประโยค** เพื่อลดภาระการอ่าน ในบางเล่มใช้คำพ้องเสียงเพื่อให้อ่านหรือสะกดคำจากเสียงที่พ้องกัน
- ๔ ระดับความยากทางภาษา เริ่มตั้งแต่ หัดอ่านคำ อ่านพยางค์ อ่านประโยค และหัดอ่านประโยคที่ซับซ้อน อ่านคำยาก และเครื่องหมายสัญลักษณ์ ฯลฯ ตามลำดับ
- ๕ เรื่องราวมีความยากและซับซ้อนขึ้นตามระดับด้วยเช่นเดียวกัน
- ๖ ใช้ตัวละครกลุ่มเดียวกัน และสลับกันมีบทบาทในการดำเนินเรื่องแต่ละเล่ม
- ๗ ตัวละครมีลักษณะตามความเป็นจริง ไม่ได้ดีไปหมด หรือแย่ไปหมด
- ๘ เรื่องราวมักมีปมปัญหา และให้ความสำคัญต่อเด็ก เป็นผู้แก้ปัญหา เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง
- ๙ สอดแทรกคุณค่าและหลักคิดส่งเสริมพฤติกรรมอันดีงามผ่านเนื้อหาและภาพ

❶ ตัวหนังสือไม่ได้บรรยายเหตุการณ์ การอ่านภาพจะกระตุ้นให้เด็กต้องตีความ
ทำความเข้าใจกับบริบทแวดล้อม

❷ มีความแตกต่างจากหนังสือภาพนิทานที่เราคุ้นเคย ซึ่งมีการบรรยายเหตุการณ์

หนังสือหัดอ่านตามระดับช่วยเด็กอ่านได้อย่างไร

ขั้นของพัฒนาการการอ่านของเด็กตามทฤษฎี Fountas & Pinnell ซึ่งเป็นแหล่งอ้างอิง
ในการพัฒนาหนังสือหัดอ่านตามระดับฯ ชุดอ่าน อาน อ้าน ขอนำมาบอกเล่า 4 ขั้นแรก

นักอ่านขั้นก่อนภาษาเริ่มต้น

(วัยเตาะแตะ - อนุบาล) : เริ่มรู้จักว่า สิ่งพิมพ์
ทำงานอย่างไร หยิบจับหนังสือดู เริ่มรู้จักการ
ตีความภาพ แต่อาจจะยังไม่สามารถตีความ
เรื่องทั้งหมดได้ สามารถจำตัวละคร เรื่องราว
บางส่วน ชื่อเรื่อง และหน้าปกได้ และขีดเขียน
ภาพอย่างมีความหมาย

นักอ่านขั้นภาษาเริ่มต้น

(ปลายอนุบาล - ประถมฯ 1) : รู้จักการแยกแยะ
เชื่อมโยงเสียง และรูปของคำศัพท์ เริ่มจำคำ
ที่พบบ่อย เริ่มรู้ว่า “คำ” ประกอบไปด้วยตัวอักษร
ที่แทนหน่วยเสียงต่าง ๆ ค่อย ๆ เริ่มฝีกออกเสียง
อ่านเอง โดยใช้ข้อมูลจากภาพ และการจำคำมา
ช่วยอ่าน

นักอ่านขั้นเริ่มต้น

(ประถมศึกษาปีที่ 1) : มีความคุ้นเคยกับคำศัพท์
มากขึ้น เริ่มใช้เสียงพยัญชนะและสระมาผสมคำ
อ่านข้อความง่าย ๆ ที่คุ้นเคยได้คล่องระดับหนึ่ง

นักอ่านขั้นรอยต่อ

(ประถมศึกษาปีที่ 1 - 2) : เริ่มอ่านได้คล่อง
เริ่มอ่านในใจ ใช้เสียงพยัญชนะและสระ
โครงสร้างคำ หลักภาษา และความหมายของ
ข้อความ ในการย้อนตรวจสอบการอ่านของ
ตนเอง และแก้ปัญหาที่พบบ่อยระหว่างอ่าน ใช้ภาพ
ในการตีความน้อยลง แต่ใช้เพื่อขยายความเข้าใจ
เพิ่มขึ้น อ่านหนังสือเองได้นานขึ้น

ทฤษฎีขั้นพัฒนาการทางการอ่านนี้ ได้ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ เนื้อหา เรื่องราว และกำหนดคำศัพท์ในหนังสือหัดอ่านฯ เพื่อเป็นตัวช่วยให้เด็กสามารถอ่าน ได้ตามลำดับขั้น หากเป็นเด็กเล็ก ๆ ควรเริ่มตั้งแต่ระดับ 1, 1+ และไล่ระดับขึ้นไป จะช่วยให้เด็กอ่านเองได้โดยธรรมชาติ

หนังสือหัดอ่านฯ แต่ละระดับ ต่างกันอย่างไร

หนังสือหัดอ่านฯ ระดับ 1

- ใช้สระเสียงยาวและสระเสียงสั้น ตัวสะกดแม่ ก กา ไม่มีวรรณยุกต์
- ใช้คำเดียว หรือวลีซ้ำ ๆ ในการเล่าเรื่อง
- มีคำพื้นฐานที่เด็กพบบ่อย แต่เด็กสามารถคาดเดาคำอ่านได้ จากบริบทเรื่องราว
- เรื่องราวส่วนใหญ่อยู่ในภาพ
- คำอ่านกับภาพตรงกันอย่างแม่นยำ

หนังสือหัดอ่านฯ ระดับ 1+

- ใช้ประโยคสั้น ๆ ซ้ำ ๆ ในการดำเนินเรื่อง
- มาตราตัวสะกดแม่ ก กา วรรณยุกต์ เอก โท
- มีคำพื้นฐานที่เด็กพบบ่อย แต่เด็กสามารถคาดเดาคำอ่านได้ จากบริบทเรื่องราว
- มีโครงเรื่องที่ชัดเจน มีลำดับขั้นตอนการดำเนินเรื่อง
- เรื่องราวส่วนใหญ่อยู่ในภาพ

หนังสือหัดอ่านฯ ระดับ 2

- ใช้คำศัพท์หลากหลาย คำในมาตราตัวสะกดแม่ กน กง กม กด
- มีวรรณยุกต์ไม่เอก โท และใช้คำพื้นฐานเพื่อความสนุกสนาน
- โครงเรื่องชัดเจน มีตอนเริ่มต้น ระหว่างกลาง และตอนจบ
- เหตุการณ์ในเรื่องซ้ำ ๆ และใช้ประโยคซ้ำ ๆ เป็นรูปแบบการนำเสนอ
- ใช้คำซ้ำ ๆ และใช้คำที่มีเสียงคล้องจอง ฝึกประสมเสียงสระ
- บางเล่มมีการเกริ่นเข้าเรื่อง และการจบเรื่องด้วยการบรรยายสั้น ๆ

หนังสือหัดอ่านฯ ระดับ 3

- ใช้คำศัพท์หลากหลาย คำในมาตราตัวสะกดแม่ กบ กม เกย เกว
- ใช้ไม่ได้คู่ คำควบกล้ำ คำที่มี ห นำ สะกดคำด้วยสระผสม และมีตัวสะกด
- นำเสนอเรื่องราวที่มีเหตุการณ์ หรือฉากต่างกัน มาร้อยเรียงเป็นเรื่องราว
- เริ่มนำเสนอเรื่องรอบตัวที่หลากหลาย ตัวละครมาร่วมกันแก้ปัญหา
- ภาพประกอบ แบ่งเป็นภาพเดี่ยว แบ่ง 1 ภาพ ต่อ 1 ตอน ในหน้าซ้ายและขวา

หนังสือหัดอ่านฯ ระดับ 4

- มีคำหลากหลาย เช่น คำวิเศษณ์ คำวิเศษณ์เสียงซ้อน คำพ้องเสียง บทกลอน
- มีความเป็นวรรณกรรมที่ชัดเจนมากขึ้น ประกอบด้วยเหตุการณ์ย่อย ๆ ต่อเนื่องกัน
- เนื้อเรื่องยาวและซับซ้อน มีประโยคยาวขึ้น
- ตัวละครแสดงนิสัยที่ซับซ้อน มีมิติมากขึ้น
- มีความท้าทายทางภาษาเพิ่มขึ้น มีคำเปรียบเทียบ คำที่มีลักษณะเสียงซ้อน
- เริ่มมีการใช้ย่อหน้า

ระดับชั้นของหนังสือหัดอ่านฯ คืออะไร

หนังสือหัดอ่านตามระดับ มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ที่ต้องจัดระดับให้เหมาะสมกับพัฒนาการอ่านของเด็ก คือ

1. คำและภาษา

ระดับของคำและภาษาในหนังสือชุดนี้ เลือกใช้รูปแบบและลำดับการสอนอ่านภาษาไทย อ้างอิงจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม “มานะ มานี” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพราะใช้กันอย่างแพร่หลาย เป็นเวลานาน มีลำดับการสอนอ่านที่ง่าย ชัดเจน และเป็นระบบ ดังนี้

ระดับ 1	ระดับ 1 +	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4
สระ - สระเสียงยาว สระเสียงสั้น	สระ - สระเสียงยาว สระเสียงสั้น	สระ - สระที่มีตัวสะกด สระเปลี่ยนรูป สระลดรูป	สระ - สระเปลี่ยนรูป สระลดรูป สระผสม สระผสมที่มีตัวสะกด	สระ - สระผสมที่มีตัว สะกด
วรรณยุกต์ - ไม่มี	วรรณยุกต์ - เอก โท	วรรณยุกต์ - เอก โท	วรรณยุกต์ - เอก โท ตรี จัตวา	วรรณยุกต์ - เอก โท ตรี จัตวา
ตัวสะกด - แม่ ก กา	ตัวสะกด - แม่ ก กา	ตัวสะกด - แม่ กน กง กต กม	ตัวสะกด - แม่ กก กบ เกย เกอว	ตัวสะกด - ครบทุก มาตรา
คำ - ชื่อตัวละคร คำพยางค์เดียว คำพื้นฐานระดับอนุบาล	คำ - คำนาม คำกริยา คำพื้นฐานระดับอนุบาล	คำ - คำวิเศษณ์คำเชื่อม คำพื้นฐานระดับ ป.1	คำ - ห นำ อ นำ ควบกล้ำ คำวิเศษณ์ ที่มีลักษณะซ้อนเสียง คำภาษาถิ่น	คำ - คำที่ออกเสียง อะ แต่ไม่มีสระอะ การันต์ คำที่ตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา
ประโยค - คำ วลี	ประโยค - คำ วลี คำคล้องจอง	ประโยค - ประโยคสั้นๆ ประโยคที่มีคำเชื่อม ประโยคคำพูด	ประโยค - ประโยค คำพูด ประโยคยาวขึ้น	ประโยค - บทกลอน ประโยคยาวขึ้น
จำนวน 2 คำ / หน้า	จำนวน 2 - 4 คำ / หน้า	จำนวน 5 - 8 คำ / หน้า	จำนวน 5 - 12 คำ / หน้า	จำนวน 6 - 15 คำ / หน้า
จำนวน 8 หน้า	จำนวน 8 หน้า	จำนวน 16 หน้า	จำนวน 24 หน้า	จำนวน 24 หน้า

2. องค์ประกอบเชิงวรรณกรรม

หนังสือที่ด้อ่านฯ ชุดนี้ นอกจากการออกแบบคำและภาษาที่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางภาษาแล้ว เนื้อเรื่องที่ปรากฏในภาพ ช้ชวนให้เด็กอ่านและตีความ โดยเนื้อหาที่ออกแบบมาโดยองค์ประกอบเชิง “วรรณกรรม” กล่าวคือ ในทุกเรื่อง จะมีฉากเพื่อสื่อสารกับผู้อ่าน ว่าเรื่องราวเกิดขึ้นที่ไหน เกิดเมื่อไร และมีเค้าโครงเรื่อง ชัดเจน ซึ่งเด็กผู้อ่านจะค่อย ๆ สร้างความเข้าใจเหตุและผล การกระทำของตัวละคร ขณะที่ตัวละครเองก็มีบุคลิกที่ชัดเจน มีนิสัยใจคอที่ผู้อ่านทำความรู้จัก ประกอบกับการใช้เสียงของคำ หรือมีจังหวะในการเล่าเรื่อง ฉะนั้น เด็ก ๆ จึงรู้สึกสนุกสนาน ในการอ่าน เพราะอ่านไปแล้วสามารถทำความเข้าใจ วิเคราะห์ หาเหตุผลต่าง ๆ นานา ไปด้วย

พาทีเกา

ชีวาเกา

มีนาเกา

การอ่านที่แท้ หมายถึงการอ่านอย่างเข้าใจ ซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการ และความเป็นวรรณกรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญเพื่อการอ่านอย่างเข้าใจ ไม่ใช่เพียงแค่อ่านออกเสียงได้ถูกต้องเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่จะทำให้ภาษามีความหมาย ทำให้ผู้อ่านรู้สึกอยากติดตาม สามารถเข้าถึงคุณค่าหลักหรือแก่นเรื่องได้เป็นอย่างดี

การอ่านที่แท้มีความหมายอย่างไร

การอ่านที่แท้ประกอบด้วยทักษะ 3 ส่วน ที่ทำงานร่วมกัน คือ

1. ทักษะการอ่านคำ ได้แก่

- ❁ จำตัวอักษรได้
- ❁ แยกแยะและเชื่อมโยงพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด กับตัวอักษรได้
- ❁ จำคำได้ (เห็นปุ๊บ รู้ปั๊บ)
- ❁ คาดเดาคำและความหมายของคำจากเรื่องหรือภาพ
- ❁ เทียบเคียงเสียงคำที่คล้ายกัน
- ❁ อ่านคล่อง แม่นยำ ด้วยน้ำเสียงและจังหวะที่เหมาะสม

2. ทักษะการทำความเข้าใจ ได้แก่

- ❁ เชื่อมโยงสิ่งที่อ่านกับประสบการณ์ ความรู้รอบตัว และงานเขียนที่เคยอ่าน
- ❁ สรุปจับใจความ
- ❁ คาดเดาว่าจะเกิดอะไรขึ้นต่อไป
- ❁ อนุมาน คาดคะเนว่า ผู้เขียนอยากจะบอกอะไร
- ❁ ปรับความเข้าใจของตัวเองในปัจจุบัน เพื่อสังเคราะห์ความเข้าใจใหม่ที่ได้จากการอ่าน
- ❁ วิเคราะห์งานเขียน สังเกตเห็นแง่มุมต่าง ๆ ของงานเขียนและโครงสร้างงานเขียน
- ❁ วิพากษ์งานเขียนโดยมีเหตุผลรองรับ สามารถรับฟังเหตุผลของผู้อื่นแล้วนำมาปรับใช้

3. ทักษะการทำงานของสมองระดับสูง (EF) ที่ใช้ในการอ่าน

ทักษะการทำงานของสมองระดับสูงนั้น เกิดขึ้นตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นเช้าจนหลับ ไม่ว่าเราจะทำกิจกรรมใด ๆ ในการอ่านนั้น เด็กจะต้องใช้ EF เข้ามาช่วย ทั้งในการอ่านคำ การทำความเข้าใจ และกำกับตัวเองให้อ่านสำเร็จตามเป้าหมาย

คุณค่าและแนวคิดหลักในเรื่องราวที่เด็กอ่านคืออะไร

หนังสือที่อ่านฯ ไม่เพียงมุ่งให้เด็กอ่านออก อ่านสนุก อ่านเข้าใจเท่านั้น แต่เนื้อหาที่บรรจุอยู่ในแต่ละเรื่อง ยังคำนึงถึงคุณค่าที่เด็ก ๆ จะได้รับ โดยอ้างอิงจากแนวคิดพัฒนาการเด็กที่สำคัญ 2 ส่วน คือ

1. ร่างกรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะไทย

ประกอบด้วย

การจัดการตนเอง : ผ่านเรื่องราวของตัวละครในเล่ม ที่ได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมลงมือทำงาน ได้ทดลองอะไรใหม่ ๆ และหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

การคิดขั้นสูง : ปรากฏเด่นชัดเมื่อตัวละครเด็ก ๆ ในเรื่องต้องเผชิญปัญหา โดยผู้ใหญ่ไม่เข้าไปแทรกแซง เด็กต้องใช้ทักษะ “การคิดขั้นสูง” ในการแก้ปัญหา

การสื่อสาร : พบได้หลายเรื่องในหนังสือชุดนี้ ที่นำเสนอประเด็นของการฟัง และการตีความ การคิดเชื่อมโยงเพื่อแก้ไขปัญหา เช่น การสอบถามทบทวน การถามเพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

การทำงานเป็นทีม : ถูกสอดแทรกอยู่ในเกือบทุกเรื่องที่เด็กตัวละครทำงานร่วมกัน ทั้งในกลุ่มเด็ก หรือการทำงานร่วมกันในครอบครัว

การเป็นพลเมืองเข้มแข็ง : สะท้อนผ่านภาพในชุมชนที่มีตัวละครหลากหลาย มีความแตกต่างทั้งเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม เพศสภาพ ความพิการ และลักษณะครอบครัว ฯลฯ ทว่าทุกคนสามารถอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมในสังคมได้

การอยู่ร่วมกับวิทยาการและธรรมชาติ
แวดล้อม : การนำเสนอเรื่องของการอยู่ร่วมกันของสัตว์ป่าและชาวไร่อย่างสันติ ด้วยการใช้ความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติ

2. การสร้างตัวตนเชิงบวก (Self)

หมายถึง “ความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของเรา...การมองเห็นและยอมรับตัวตนที่แท้จริงทั้งด้านดีและไม่ดี” (นิยามโดย รศ.ดร.ปนัดดา ธนเศรษฐกร)

เด็ก ๆ จะรับรู้คุณค่าตัวตนเชิงบวกที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องราว การมองโลกของตัวละคร การเผชิญปัญหา และการมีอารมณ์ขันกับข้อผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ

หนังสือชุดนี้พาเด็กเข้าถึงคุณค่าและแนวคิดหลักได้อย่างไร

คุณค่าและแนวคิดหลักถูกสอดแทรกอยู่ในเรื่องราว หรือที่เราเรียกว่าวรรณกรรม ประกอบด้วยโครงเรื่อง นิสัยใจคอของตัวละคร วิธีคิด การตัดสินใจ และการแสดงออกต่าง ๆ ที่เด็กผู้อ่านจะซึมซับและพัฒนาความเข้าใจในคุณค่ารวมถึงแนวคิดหลักเหล่านี้ ผ่าน 2 ช่องทาง คือ

1. การได้เห็นตัวอย่างจากตัวละครและสถานการณ์ในเรื่อง
2. การได้อ่านและทำความเข้าใจเรื่องราวด้วยตัวเอง

ทั้งนี้ เรื่องราวทำหน้าที่เป็นเพียง “จุดเริ่มต้น” ให้เด็กได้รู้จักและเข้าใจคุณค่าเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม หากเราต้องการให้เด็กพัฒนาคุณค่าให้มีในตัวมากขึ้น ผู้ใหญ่ที่อยู่รอบข้างเด็กควรกระตุ้นให้เกิดการนำสิ่งที่พบในหนังสือ ไปปรับใช้ในชีวิตจริง เช่น การสร้างสถานการณ์ เพื่อให้เด็กได้ลงมือทำจริงด้วยตัวเอง และที่สำคัญคือ ต้องมีคนช่วยตั้งคำถาม พาเด็กคิดวิเคราะห์ สะท้อนกลับ และต่อยอดในงานที่ทำ

เด็กหัดอ่านเองได้อย่างไรเมื่อใช้หนังสือชุด อ่าน อาน อ้าน

โดยธรรมชาติแล้ว เด็กจะเริ่มจากการอ่านภาพไปพร้อม ๆ กับฟังเสียงครูอ่าน จากนั้น เขาจะเริ่มสังเกตเห็นว่าตัวอักษรที่เรียงกันเป็นพริตนั้น หน้าตาแตกต่างกัน แต่หากเป็นตัวแบบเดิม เรียงแบบเดิม ครูก็จะออกเสียงเหมือนเดิม (นี่คือเหตุผลว่า ทำไมเราต้องอ่านตามตัวหนังสือให้เด็กฟังไม่เล้าเพิ่มเอง) ขั้นต่อมา เด็กจะเริ่มจำและเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษรได้ เราจึงออกแบบหนังสือชุดนี้ ให้มีคำและมีประโยคซ้ำเดิมบ่อย ๆ เพื่อช่วยให้เด็กได้เชื่อมโยงรูปและเสียงตัวอักษร ซ้ำแล้วซ้ำเล่า สุดท้าย เด็ก ๆ จะพยายามผสมเสียงตัวอักษรโดยอัตโนมัติ

มีนาเตะ

เมื่อเด็กมีความพร้อมและความสนใจที่จะผสมคำ การสอนสะกดคำจึงจะมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ความพร้อมนี้จะมีได้ ต่อเมื่อเด็กได้รับการอ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน ต่อเนื่องมาตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน และจะปรากฏผลชัด เมื่อปลายอนุบาล 3 และต้นเทอมในชั้น ป.1 ดังนั้น ในระดับอนุบาล ครูสามารถอ่านหนังสือชุด อ่าน อาน อ้าน ควบคู่กับนิทานอื่น ๆ ให้เด็ก ๆ ฟัง เพื่อสะสมประสบการณ์การฟัง การเชื่อมโยงเสียง และสร้างควมรื่นรมย์ในการอ่านไปพร้อม ๆ กัน

ส่วนเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น (หรืออนุบาล 3 ที่แสดงพฤติกรรมพร้อมอ่าน) ให้ครูอ่านหนังสือชุดนี้ให้ฟังทั้งห้อง สัก 2 - 3 รอบ โดยเริ่มจากระดับที่ง่ายก่อน แล้วจัดเด็กที่มีความสามารถในการอ่านระดับเดียวกันเป็นกลุ่มย่อย เพื่ออ่านให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กชี้นิ้วตามคำอีกสัก 2 รอบ จากนั้น ลองให้เด็กอ่านเอง (อาจจะในกลุ่มย่อยหรือเดี่ยวก็ได้) แล้วเปิดโอกาสให้เด็กพยายามผสมคำเองด้วย ก่อนที่เราจะช่วยสอนสะกดบ้างเล็กน้อย

ชีวาวาดรูปไปคำ

เพื่อนๆ เลยทายถูก

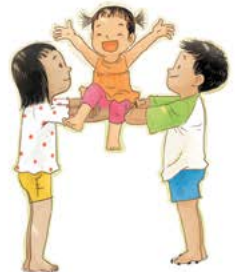

เด็กได้อะไรจากการใช้หนังสือหัดอ่านตามระดับฯ

ในเชิงทักษะ เด็ก ๆ จะได้ฝึกตีความภาพ ไปพร้อม ๆ กับการฝึกสะกดคำ (ในวัยที่พร้อม) ส่วนในเชิงคุณค่านั้น เด็กจะเกิดทัศนคติที่ดีต่อหนังสือและการอ่านว่า เป็นสิ่งที่สนุก นำความสุข ความเพลิดเพลินมาให้ นอกจากนี้ เรายังแทรกคุณค่าที่ควรส่งเสริมในภาพและเนื้อหา เช่น การอ่าน การเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ ลงมือแก้ปัญหา การช่วยเหลือ ความเอื้อเฟื้อ ร่วมมือทำงาน ความรับผิดชอบ ฯลฯ

เด็ก ๆ จะสามารถเข้าถึงและซึมซับคุณค่าเหล่านี้ได้อย่างง่ายดาย เพราะเขาสามารถเชื่อมโยงตัวเองเข้ากับความรู้สึกนึกคิดของตัวละครที่มีอายุใกล้เคียงกับเขา และต้องเผชิญกับเรื่องราวคล้าย ๆ กัน หนังสือทุกเล่มในชุดอ่าน อาน อ้าน จึงออกแบบให้ใช้ตัวละครชุดเดียวกันทั้งหมด และอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีความสัมพันธ์กัน มีเนื้อหา สถานที่ และเหตุการณ์ในบริบทแวดล้อมของไทย เช่น โรงเรียน ตลาดสด ร้านค้าริมทาง ชุมชนอยู่อาศัย ในชุมชนจะประกอบด้วย ความหลากหลายทั้งเชิงวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ซึ่งเหล่านี้เด็ก ๆ จะตีความเองได้ และเรียนรู้อย่างค่อยเป็นค่อยไป จนสามารถสร้างความเข้าใจ จนเกิดเป็นความรู้ของตัวเอง (แทนการฟังคำสอนจากผู้ใหญ่ที่อาจมองไม่เห็นภาพ)

จุดเด่นของหนังสือหัดอ่านฯ คือ **อารมณ์ขัน** ทั้งจากภาพวาดที่มีลักษณะกึ่งการ์ตูน ที่ตัวละครสามารถแสดงอารมณ์เกินความเป็นจริงออกมาได้อย่างสนุกสนาน ซึ่งเป็นเสน่ห์ชวนอ่าน

ใช้หนังสือหัดอ่านฯ ชุด อ่าน อาน อ้าน ตอนไหน

การใช้หนังสือประเภทใด ๆ ก็ตาม ขอให้เริ่มต้นการอ่านด้วยความสนุกและบรรยากาศที่มีความสุข แม้ว่าหนังสือแต่ละประเภทมีเป้าหมายการใช้งานอยู่ก็ตาม และเพราะว่าหนังสือมีเป้าหมายอยู่แล้ว ดังนั้น เพียงอ่านหนังสือให้เด็กฟังอย่างสนุกสนาน ทั้งคนอ่านและคนฟัง ย่อมได้ประโยชน์อย่างแน่นอนอยู่แล้ว

พาทีเท

แต่หากต้องการใช้หนังสือหัดอ่านฯ เพื่อช่วยเหลือเด็กที่อ่านหนังสือไม่ออก ด้วยเหตุผลที่มีพัฒนาการช้ากว่าเพื่อนในชั้นเรียน หรือต้องการฝึกฝนให้เด็กฝึกอ่านด้วยตัวเอง เพื่อพัฒนาไปสู่นิสัยรักการอ่านต่อไป จึงมีกระบวนการสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ 1) การฟังครูอ่าน 2) อ่านด้วยกันกับครู 3) อ่านคนเดียว และ 4) ผลัดกันอ่านกับเพื่อน กลุ่มเล็ก การอ่านตามกระบวนการนี้จะเห็นผลชัดเจนในเวลาไม่นาน

จำเป็นต้องใช้หนังสือตั้งแต่ระดับ 1 ก่อน เสมอไปหรือไม่

หนังสือหัดอ่านฯ ชุดอ่าน อาน อ้าน มีตั้งแต่ระดับที่ 1 จนถึงระดับที่ 4 เริ่มต้นจากหนังสือที่มีเพียงคำซ้ำ ๆ กันทั้งเล่ม ไปจนถึงหนังสือที่มีความยาก ใช้ประโยคยาว เนื้อหาซับซ้อน

หากต้องการใช้หนังสือหัดอ่านฯ กับเด็กที่ไม่เคยมีประสบการณ์การฟัง ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังมาก่อน ควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับที่ 1 แม้ว่าเด็กจะมีอายุมากเกินวัยของหนังสือก็ตาม เพียงแต่เด็กกลุ่มนี้จะไ้ระดับการอ่าน และความเข้าใจเรื่องราวได้เร็วกว่าเด็กเล็ก ๆ และสามารถอ่านหนังสือในระดับที่ยากขึ้นได้ด้วยตัวเองในไม่ช้า

การที่เด็ก ๆ สามารถอ่านหนังสือไ้ระดับขึ้นไปได้ด้วยตัวเอง พวกเขาจะอ่านคล่องแคล่ว และอยากอ่านหนังสือเสมอ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า หากใช้หนังสือหัดอ่านฯ มากพอ เราจะนำพาเด็ก ๆ ไปสู่การเป็นนักอ่านด้วยง่ได้ในอนาคต

ส่วนในกรณีเด็กเล็ก ๆ ที่เราไม่ได้จะสอนหัดอ่าน สามารถใช้หนังสือชุดนี้เป็นหนังสือนิทานได้เลย จะหยิบจากระดับใดขึ้นมาอ่านก่อนก็ได้ ถ้าให้เด็กเป็นคนเลือก ก็ยังดี

อ่านหนังสืออย่างไรให้เด็กฟังสนุก

เมื่อเปิดดูในเล่ม หลายคนสงสัยว่า มีคำเพียงไม่กี่คำ แล้วจะอ่านให้ฟังอย่างไร เด็กจะเข้าใจเรื่องราวไหม เด็กจะรู้ได้อย่างไรว่า เรื่องเล่าถึงอะไร ฯลฯ

คำตอบคือ อย่างกังวล เพราะหนังสือลักษณะนี้ มีภาพที่เล่าเรื่องอย่างละเอียด เด็กจะพยายามอ่านและตีความจากภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจด้วยตัวเอง ขณะเดียวกัน ในหนังสือก็มีคำที่เด็กต้องอ่านไม่มาก จึงไม่เป็นภาระเกินไปสำหรับเด็ก เพราะเด็กส่วนใหญ่ แม้อ่านตัวหนังสือไม่ได้ แต่สามารถดูภาพแล้วเข้าใจเรื่องราวได้

ฉะนั้น การอ่านหนังสือชุดนี้ให้เด็กฟัง ผู้ใหญ่จึงอ่านตามตัวหนังสือในรอบแรก ๆ และปล่อยให้เด็ก ๆ ได้หยิบจับหนังสือ ค่อย ๆ เปิดดู หรืออ่านด้วยตัวเอง

ตุ้ม! หม้อแปลงระเบิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหว

อ่านให้ฟังอย่างไรให้เด็กสนใจ

เรื่องราวและภาพในหนังสือหัดอ่านฯ ออกแบบมาเพื่อสื่อสารกับเด็กอยู่แล้ว ทำให้เด็กสนใจได้ไม่ยาก ครูเพียงแค่อ่านตามตัวอักษรแบบมีชีวิตชีวาเล็กน้อยก็พอ

จุดเด่นของหนังสือชุดนี้คือ การนำเสนอเรื่องราวใกล้ตัว ที่เด็กมักพบเจอในชีวิตประจำวัน หรือเรื่องราวที่เป็นประสบการณ์ของตัวเด็กเอง การใช้ตัวละครชุดเดิมที่เด็กรู้จัก และเริ่มผูกพันแล้ว จะเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กสนใจหนังสืออย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อประกอบกับภาพวาดที่ได้อารมณ์ โดยเฉพาะภาพที่สื่ออารมณ์ขัน และมุ่งเน้นให้เด็ก

อ่านและตีความภาพเอง ตัวอักษรและประโยค เป็นเพียงองค์ประกอบของการฝึกการอ่าน

เมื่อครูอ่านหนังสือชุดนี้ให้เด็ก ๆ ฟัง พวกเขา也不需要มีการอ่านในการฟังครูอ่านรอบแรก ๆ เด็ก ๆ มีหน้าที่สนุกกับเรื่องราวที่อยู่ในภาพ สนใจแบบไม่ต้องบังคับหรือฝืนใจ เพราะการอ่านภาพไม่ใช่ภาระ หากแต่เป็นความสนุกสนาน ฉะนั้น วิธีการอ่านให้เด็กสนใจ คือ อ่านตามตัวอักษรที่มีอยู่ในหน้าหนังสือ และทั้งเวลาให้เด็กได้ดูภาพก่อนจะเปิดอ่านในหน้าต่อไป

เด็ก ๆ ปลอดภัย

อ่านด้วยระดับเสียงปกติ เด็กจะสนใจฟังไหม

ครูมักคุ้นเคยกับการใช้เสียงดังกว่าปกติ เพื่อการควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชั้นเรียน แต่ในกิจกรรมการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ขอให้ครูอ่านด้วยระดับเสียงปกติ ไม่ใช่เสียงดังเกินไปขณะอ่าน เพียงแต่อ่านให้ชัดถ้อยชัดคำ ที่สำคัญต้องอ่านอย่างมีชีวิตชีวา ใช้จังหวะหยุดสั้น - หยุดยาว ลงเสียงหนัก - เสียงเบา แทนการตะโกน

ก่อนเริ่มอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ครูต้องเตรียมความพร้อมของเด็ก จนกระทั่งมั่นใจแล้วว่าเด็ก ๆ มีความจดจ่อ พร้อมที่ฟัง ครูทำข้อตกลงกันภายในห้องเรียนด้วยก็ยิ่งดี เช่น “ขอให้นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ” “ขอให้นักเรียนสังเกตรูปภาพ” และ “ครูจะอ่านเบา ๆ ฉะนั้นควรเงียบ ไม่เช่นนั้นจะไม่ได้ยินเสียงครู” เป็นต้น

การอ่านหนังสืออย่างมีจังหวะและมีชีวิตชีวา จะช่วยให้เด็กสนใจหนังสือ ขณะเดียวกันในหนังสือสำหรับเด็ก มีภาพที่เล่าเรื่อง เด็กจะค่อย ๆ ฝึกอ่านภาพและค้นหาความหมายไปด้วย ดังนั้น การอ่านเสียงดังหรือการตะโกนอ่านจึงไม่จำเป็น เมื่อครูอ่านเสียงเบา ๆ แต่น่าสนใจ เด็ก ๆ จะพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ยินเสียงครู และพวกเขาจะเรียนรู้ว่า ต้องเงียบเท่านั้น จึงได้ยินเสียงครูอ่านหนังสือ ตรงกันข้าม หากครูอ่านเสียงดังหรือตะโกนอ่าน เด็ก ๆ จะไม่ได้เรียนรู้การสงบ เงียบ และฟังอย่างตั้งใจ บรรยากาศในห้องเรียนที่มีเสียงดังอื้ออึงตลอดเวลา ส่งผลให้เด็ก ๆ ใช้วิธีส่งเสียงดังและอื้ออึงตลอดเวลาด้วยเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการเรียนรู้

นอกจากนี้ การอ่านแบบดัดเสียงใส่อารมณ์ที่มากเกินไป จะทำให้ครูกลายเป็นนักแสดง เด็กจะมอมดูปาก ดูสีหน้าท่าทาง การเคลื่อนไหวของครู แทนการมองเห็นหนังสือ ทำให้เขาเสียโอกาสในการฝึกตีความภาพ

ทำไมต้องอ่านให้เด็กฟัง แทนการให้เด็กอ่านเอง

การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ถือเป็นกิจกรรมที่จำเป็นในชั้นเรียน แม้ว่าเด็กจะอยู่ในวัยที่อ่านเองได้แล้วก็ตาม การอ่านหนังสือให้เด็กเล็ก ๆ จนถึงเด็กชั้นอนุบาลและประถมฯ ฟัง เป็นกิจกรรมที่ครูควรทำให้มากพอ เช่น วันละมากกว่าหนึ่งรอบ ๆ ละมากกว่าหนึ่งเล่ม จึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์กับเด็กอย่างทั่วถึง

มุนาขอให้ตีมาช่วยสอน

เพื่อน ๆ เข้าใจ การบ้านเสร็จ

“ขนมครกร้อน ๆ มาแล้วจ้า” แดงไม่ร้องขายเสียงดัง

ใคร ๆ ก็ได้ยิน ใคร ๆ ก็ออกมาซื้อขนมครก

การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง แม้จะเป็นเด็กที่อ่านออกแล้ว เป็นการสร้างความเพลิดเพลินแก่เด็ก ช่วยลดภาระในการอ่าน เปิดโอกาสให้เด็กจินตนาการถึงข้อความที่ได้ยินอย่างเต็มที่ และครูไม่ต้องกังวลว่า อ่านให้ฟังแล้ว เด็กจะไม่มีทักษะการอ่าน เมื่อเด็ก ๆ ฟังภาษามากจนสามารถแยกหน่วยเสียงได้ ประกอบกับการเห็นตัวอักษรขณะฟัง จะช่วยให้เด็ก ๆ ค้นคืน ทั้งภาพทั้งการออกเสียง เมื่อถึงวัยที่ต้องเรียนอ่าน เด็ก ๆ จะอ่านได้ไม่ยากเย็น

การอ่านหนังสือสนุกให้ฟังจะช่วยให้เด็กอยากอ่าน ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ภาษาไทย

ได้ง่ายขึ้น เด็กฝึกทักษะในการจดจำซึ่งเป็นที่มาของการมีสมาธิ และหนังสือยังมีเรื่องราวอันหลากหลายที่ช่วยเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก เสมือนการพาเด็ก ๆ ท่องโลกกว้างไปด้วยกัน

ขอให้มั่นใจว่า เด็ก ๆ ที่มีครูหรือผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังมาตั้งแต่ยังเล็ก จนเข้าชั้นอนุบาลและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อถึงชั้นการเรียนรู้เขียนอ่าน เด็ก ๆ กลุ่มนี้จะไม่รู้สึกคนที่อ่านหนังสือไม่ออก และเด็กส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้จะมีทักษะการอ่าน การจดจำตั้งใจอ่าน มากกว่าเด็กที่ไม่เคยมีคนอ่านให้ฟัง

อ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง แนะนำองค์ประกอบหนังสือและชวนพูดคุย

การ “อ่าน” สำหรับเด็กเล็ก ไม่ได้หมายถึงเด็กอ่านคำศัพท์ได้เอง แต่หมายถึง การที่เด็กรู้จักองค์ประกอบของหนังสือ เช่น รู้จักปกหน้า - ปกหลัง โดยครูจะต้องแนะนำว่า นี่คือปกหน้า นี่คือปกหลังของหนังสือ และเด็กจะต้องรู้ว่า หนังสือทุกเล่มมีชื่อเรื่อง มีชื่อผู้แต่ง และรู้จักวิธีใช้หนังสือ คือ รู้จักการเปิดพลิกหน้าหนังสือ รวมถึงการกวาดสายตาดูตัวหนังสือ เหล่านี้เรียกว่าการรู้จักหนังสือหรือการอ่านสำหรับเด็กเล็ก

ดังนั้น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จึงแนะนำให้อ่านชื่อเรื่อง อ่านชื่อผู้แต่ง ผู้วาด เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับการให้เกียรติคนทำงาน และให้เด็กรู้ว่า หนังสือหนึ่งเล่มนั้นจะต้องมีคนเขียนขึ้นมา เมื่ออ่านให้ฟังทุกครั้ง เด็กจะเริ่มคุ้นชิน จนกระทั่งจำได้ เมื่อจำชื่อได้ เด็กก็จะเริ่มเชื่อมโยงหนังสือเล่มที่ผู้แต่ง หรือผู้วาดคนเดียวกันได้

และครูยังสามารถชวนเด็กคาดเดาเหตุการณ์จากภาพหน้าปก ด้วยประโยคตั้งต้นว่า “เด็ก ๆ คิดว่า...เรื่องนี้น่าจะเกี่ยวกับอะไร” แต่ไม่ควรถามว่า “เด็ก ๆ เห็นอะไร” เพราะเราจะได้คำตอบแค่สิ่งที่เด็กเห็น ทำให้เขาพลาดโอกาสในการฝึกคิดเชื่อมโยง ให้เป็นเรื่องเป็นราว หรือไม่ได้ฝึกเชื่อมโยง ฝึกการสร้างประโยค

เทคนิคการตั้งคำถามปลายเปิด

ครูมักจะได้ยินเสมอว่า ควรตั้งคำถามปลายเปิดเพื่อเปิดการเรียนรู้สำหรับเด็ก แต่ในชีวิตจริงเรามักไม่ทำเช่นนั้น เพราะการตั้งคำถามปลายเปิด มักเป็นสิ่งที่ครูรู้สึกสบายใจ เมื่อเด็กตอบได้ หรือตอบตรงกับสิ่งที่ครูต้องการให้ตอบ ทว่าวิธีนี้ เด็กจะตอบจากการใช้ความจำเท่านั้น ไม่ใช่ตอบจากความเข้าใจ ซึ่งตรงกันข้ามกับคำถามปลายเปิด ที่มีคำตอบได้หลากหลายจากการตีความ การคิดเชื่อมโยง การนำประสบการณ์เดิมมาใช้ รู้จักการสื่อสาร

แล้วครูจะตรวจสอบคำตอบได้อย่างไร

ขอให้ครูตั้งหลักไว้ว่า การตั้งคำถามปลายเปิด เป็นไปเพื่อกระตุ้นความคิด ซึ่งเป็นขั้นตอนของการพัฒนาทักษะการคิดในเด็ก เมื่อครูตั้งคำถามด้วย “ทำไม.....” “เพราะอะไร....” “เด็ก ๆ คิดว่า..... อย่างไร” หรือแม้เมื่อเด็กสงสัยอะไรในหนังสือที่ครูอ่าน ครูสามารถถามเด็กกลับไปว่า “แล้วหนูคิดว่าทำไม....” เป็นต้น ครูจะเห็นว่า จากการตั้งคำถามเช่นนี้ ไม่มีคำตอบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับว่าเด็กคิดอย่างไร ดังนั้น ให้ครูวางใจเสมอว่า เด็ก ๆ คิดได้ คิดเป็น เราต้องการให้เด็กใช้ความคิดมากกว่าใช้ความจำเพียงอย่างเดียว

ใช้หนังสือหัดอ่านฯ อย่างไร จึงช่วยให้เด็กฝึกคิด

หนังสือที่ดีจะออกแบบภาษาและภาพที่เปิดพื้นที่ให้เด็กได้คิด หมายความว่า ภาพไม่ได้เล่าเรื่องเท่ากับภาษาเสมอไป นั่นคือ ภาพอาจจะให้ข้อมูลของเนื้อหาหรือเรื่องราว มากกว่าที่ตัวหนังสือเขียนเอาไว้ หรือตรงกันข้ามกับภาษาก็มี ขณะเดียวกัน ตัวหนังสือหรือ ภาษาก็สามารถเล่าเรื่องราวได้เพิ่มมากกว่าภาพด้วยเช่นกัน พื้นที่ส่วน “มากกว่า” แบบนี้ เรียกว่าพื้นที่ว่าง เพื่อให้สมองของเด็กได้ฝึกคิด

เมื่อเด็กดูและฟังอย่างตั้งใจ จะเกิดความคิดเชื่อมโยงภาพกับภาษาที่ได้ยิน เข้าด้วยกัน จนเกิดภาพต่อเนื่องขึ้นในหัวของเด็ก ซึ่งอาจจะมากกว่า น้อยกว่า หรือไม่ตรงกัน กับเรื่องราวที่ฟังอยู่ ย่อมเป็นไปได้ทั้งหมด

หากครูชวนเด็กพูดคุยถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นหลังจากอ่านจบ เด็กจะการใช้การตีความ จากการที่สมองทำงานเมื่อสักครู่ มาพูดคุย และประเด็นการพูดคุย ควรเริ่มด้วยคำถาม ปลายเปิดอย่าง “ทำไม....” “หนูคิดอย่างไร....” หรือ “หนูคิดว่า.... ถ้า....” เราจะได้คำตอบ ที่หลากหลายจากความคิด และประสบการณ์เดิมอันหลากหลายของเด็ก

กะทิกับกะปิใส่มด

ไม่ถาม ไม่ชี้หน้า ไม่ต้องอธิบายขณะอ่านให้เด็กฟัง

ขอให้ผู้ใหญ่ โดยเฉพาะครู วางใจในศักยภาพการเรียนรู้ของเด็ก และเชื่อมั่นในหนังสือที่อ่านว่า ออกแบบมาเพื่อให้สามารถสื่อสารกับเด็ก ๆ โดยไม่ต้องมีผู้ใหญ่คอยอธิบายเพิ่มเติม เพราะข้อดีที่สุดของการไม่คอยอธิบาย จะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ตีความ หรือสร้างความเข้าใจของตัวเองขึ้น อีกทั้งเด็กยังมีเวลาได้พิจารณาเรื่องราวและภาพไปพร้อม ๆ กัน ผู้ใหญ่ทำหน้าที่เพียงอ่านตัวหนังสือที่มีอยู่เท่านั้น ที่เหลือปล่อยให้เด็กเพื่อฝึกปรีศมอง

หากว่าครูหรือผู้ใหญ่คอยแต่อธิบายทุกหน้า ทุกเหตุการณ์ระหว่างอ่านให้ฟัง มักจะทำให้เด็กคอยคิดคล้อยตามสิ่งที่ครูหรือผู้ใหญ่อธิบาย เด็ก ๆ จึงไม่ต้องคิด ไม่ตีความ หรือไม่ต้องคาดเดาเหตุการณ์ใด ๆ ต่อไปอีกเลย เพราะมีคนคอยบอกอยู่ตลอดเวลา

ขณะที่อ่าน มีเด็กถามตลอดเรื่อง ถามทุกหน้า

ในเวลาที่ผู้ใหญ่ โดยเฉพาะครู อ่านหนังสือให้เด็ก ๆ ฟัง มักจะมีเด็กบางคนพูดหรือสงสัย จึงคอยถามตลอดทั้งเรื่อง ถือเป็นเรื่องปกติในชั้นเรียน แต่การที่เด็กพูดระหว่างฟังครูอ่าน จะมีหลายลักษณะ เช่น บางคนเพียงแค่อยากพูด บางคนอยากเล่าประสบการณ์ หรือบางคนสงสัยจริง ๆ

สำหรับเด็กที่สงสัยเรื่องราวจริง ๆ เราควรฟังเขาสักนิดหนึ่ง แล้วบอกว่า “เดี๋ยวเรากลับมาคุยกันเรื่องนี้นะจ๊ะ ขอให้ฟังให้จบเรื่องก่อน” เมื่อจบแล้วก็กลับมาคุยกันจริง ๆ ตามสัญญา และเวลาเด็กถาม ครูหรือผู้ใหญ่อาจจะไม่ต้องตอบทันที ควรถามย้อนกลับไปว่า “หนูคิดว่าอย่างไร” หรือ “หนูคิดว่าทำไมถึงเป็นอย่างนั้น”

หากเด็กบางคนแค่อยากพูด อยากเล่าประสบการณ์ ครูก็ทำลักษณะเดียวกัน คือ “ขอให้ฟังให้จบก่อน แล้วเรามาคุยกันนะจ๊ะ”

อ่านให้เด็กฟังจบแล้ว ต้องสรุปใหม่

ในสมัยโบราณ เรายังไม่มีหนังสือสำหรับเด็ก หรือแม้แต่เรื่องเล่าสำหรับเด็ก โดยเฉพาะ ดังนั้น จึงมีการนำเรื่องเล่าที่มีอยู่ทั่ว ๆ ไป ที่อาจจะไม่เหมาะสำหรับเด็กมาเล่า ให้เด็กฟัง จึงจำเป็นต้องมีการสรุปสาระสำคัญ หรือบอกกล่าวเพื่อให้เด็กเข้าใจ แต่ปัจจุบัน เรามีหนังสือหรือเรื่องเล่ามากมายที่เหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ที่มีผู้เชี่ยวชาญออกแบบมาให้สื่อสารกับเด็กโดยเฉพาะอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องสรุปเรื่องราวให้เด็กฟัง เราต้องวางใจว่า เด็กสามารถคิดเอง สร้างความเข้าใจเองได้ แม้ว่าเด็ก ๆ แต่ละคนจะทำความเข้าใจเรื่องราวไม่เหมือนกันเลยก็ตาม

และหนังสือที่ออกแบบมาอย่างดี จะเว้น “พื้นที่” ให้เด็กคิด เด็กจะเริ่มใช้สมอง ทำงานกับพื้นที่ตรงนั้น ดังนั้น หากผู้ใหญ่สรุปเมื่ออ่านหรือเล่าจบ เท่ากับเป็นการส่งสัญญาณ ให้เด็กหยุดคิดโดยปริยาย หรือสรุปด้วยประโยค...นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า...เพียงประเด็นเดียว ทั้งที่ความจริงแล้ว เด็ก ๆ อาจตีความต่อไปได้หลากหลาย ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน

ทุกคนวิ่งหนีจันจนลาน

ลงลำธารหลบผีจึงปลอดภัย

ต้องชี้ที่ตัวหนังสือขณะที่อ่านให้เด็กฟังไหม

หนังสือสำหรับเด็กทุกประเภท ออกแบบมาให้เด็กสนุก เพลิดเพลิน และที่เหนือขึ้นไปอีกชั้น คือ ให้เด็กได้ฝึกการตีความ และฝึกพัฒนาทักษะการฟังเป็นสำคัญ ขณะที่ฟังเสียงเด็กจะไล่สายตาดูภาพอย่างละเอียด เนื่องจากหนังสือสำหรับเด็กใช้ภาพเล่าเรื่องเป็นส่วนใหญ่ หากครูชี้ตัวหนังสือขณะอ่านให้ฟัง เท่ากับเป็นการบังคับสายตาเด็กให้ไล่ดูเฉพาะตัวหนังสือที่ครูอ่าน เด็กจึงเสียโอกาสในการอ่านภาพไปโดยปริยาย โดยเฉพาะหนังสือหัดอ่านๆ ที่ใช้ภาพเล่าเนื้อหาเกือบทั้งหมด

การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จึงเป็นการอ่านตัวหนังสือที่ปรากฏในหน้านั้น ๆ อ่านไปตามปกติ ไม่ต้องดัดเสียงใด ๆ เมื่ออ่านจบในหน้านั้น อย่าเพิ่งรีบเปิดอ่านถัดไป ทิ้งเวลาเล็กน้อย ให้เด็กดูภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ แล้วจึงเปิดอ่านหน้าต่อไป ทำเช่นเดิม อ่านด้วยน้ำเสียงชัดถ้อยชัดคำ ไม่ดัดเสียง เพียงแต่อ่านลงเสียงหนักหรือเสียงเบาเพื่อสื่ออารมณ์ความหมายให้ตรงกับคำศัพท์เท่านั้น

สำหรับหนังสือหัดอ่านฯ เมื่ออ่านเรื่องนั้นให้เด็กฟังไปสัก 2 - 3 รอบ แล้ว เด็กสนุกกับการตีความภาพแล้ว ครูสามารถเลือกเด็กบางคนที่จะพร้อมอ่านมาทำการอ่านกลุ่มย่อยหรืออ่านรายบุคคล คราวนี้ครูสามารถอ่านไป แล้วชี้คำไปด้วยได้ เพราะเด็กได้ฟัง ได้เห็นภาพมาก่อนแล้ว และการอ่านในกลุ่มย่อยหรืออ่านรายบุคคลนี้มีประสิทธิภาพมาก ในการพัฒนาทักษะการอ่านในเด็กทุกระดับ

ดีเรื่องขายขนมครก แดงไม่รีบช่วย
ขนมครกหล่นแล้ว!

"แดงไม่ต้องช่วยแล้ว" ทุกคนบอก

คู่มือฉบับย่อ ด้านในปกหน้าและปกหลังของหนังสือหัดอ่านตามระดับฯ

หนังสือหัดอ่านตามระดับฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกการอ่านของเด็กอย่างสนุกสนานและสัมฤทธิ์ผล ทว่าหนังสือหัดอ่านฯ ยังไม่แพร่หลายมากนักในเมืองไทย การแนะนำวิธีใช้หนังสือเพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในการอ่านของเด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็น ข้อความที่ปรากฏอยู่บนด้านในของทั้งปกหน้าและปกหลัง เป็นข้อเสนอแนะการใช้หนังสือและแนวทางของการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง

ด้านในของปกหน้าแนะนำวิธีใช้หนังสือตั้งแต่ “ก่อนอ่าน” เช่น การรวมความสนใจเด็กจากหน้าปก การชวนเด็กพูดคุยด้วยคำถามปลายเปิด และการชวนคิดชวนคุยใน “ระหว่างอ่าน” พร้อมกับเพิ่มคำศัพท์พื้นฐาน และคำศัพท์ท้าทายที่ใช้ในเล่ม เพื่อครูจะได้แน่ใจว่า เด็ก ๆ แต่ละวัยได้รู้จักคำที่จำเป็น เมื่อใช้หนังสือจบเล่มแล้ว

ส่วนด้านในของปกหลังยังมีข้อแนะนำ “หลังการอ่าน” เพื่อตั้งคำถามกระตุ้นความคิดที่ไม่ใช่ตอบจากความจำ และคำถามเพื่อกระตุ้นให้เด็ก ๆ สามารถเข้าถึงแนวคิดหลัก

ของเรื่อง รวมไปถึงการออกแบบกิจกรรมต่อยอดหลังจากอ่านหนังสือด้วยกันจบแล้ว

สรุปได้ว่า คู่มือฉบับย่อบนด้านในของปกหน้าและปกหลัง เป็นเครื่องมือช่วยครูให้ใช้หนังสือได้อย่างมั่นใจ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

หลังจากผู้อ่านได้เข้าใจถึงที่มา เนื้อหา และรายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์หนังสือหัดอ่านฯ ชุดนี้แล้ว เนื้อหาด้านล่างนี้ จะเป็นแนวทางเพื่อให้ครูหรือผู้ปกครองนำหนังสือไปใช้กับเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตามประสงค์ที่ตั้งไว้

แนวทางการใช้หนังสือให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1. เลือกหนังสือหัดอ่านๆ ให้เหมาะกับเด็ก

1.1 เลือกจากคำศัพท์

โดยเลือกหนังสือเล่มใด ระดับใดก็ได้ เปิดไปที่หน้าใดหน้าหนึ่ง แล้วให้เด็กอ่านคำในหน้านั้น โดยให้เด็กชูนิ้ว 1 นิ้ว แทน 1 คำ ที่อ่านไม่ออก

หากพบว่า เด็กอ่านไม่ออกเพียง 0 - 1 คำ แสดงว่า หนังสือเล่มนั้น ระดับนั้นง่ายเกินไป

หากพบว่า เด็กอ่านไม่ออก จำนวน 2 - 3 คำ แสดงว่า หนังสือเล่มนั้น ระดับนั้นเหมาะกับทักษะการอ่านของเด็ก

หากพบว่า เด็กอ่านไม่ออก จำนวน 4 - 5 คำ แสดงว่า หนังสือเล่มนั้น ระดับนั้นยากเกินไปสำหรับเด็ก

2. เลือกจากเนื้อหา

ครูหรือผู้ใหญ่สังเกตและเลือกตามความเหมาะสมของวัย ว่าเด็กรู้จัก หรือเข้าใจเรื่องราวหรือไม่ โดยการพูดคุยกับเด็ก

ใช้หนังสือได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์

1. อ่านให้เด็กฟัง

เพื่อสาธิตการอ่านที่ดี (ไม่เพิ่มคำ ไม่สอนนำ ไม่อธิบาย) และให้เด็กสร้างความคุ้นเคยกับหนังสือ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเองระหว่างเด็ก ๆ

2. อ่านด้วยกันกับเพื่อนกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีครูหรือผู้ใหญ่อยู่ในกลุ่มด้วย

เพื่อให้ผู้ใหญ่ได้สาธิตกลวิธีในการอ่าน การตีความ และเพื่อให้เด็กเห็นตัวอย่างวิธีที่เพื่อนใช้ในการอ่าน การอ่านด้วยกันสามารถทำได้ เช่น ผลัดกันอ่านคนละหน้า ครูหรือผู้ใหญ่อ่าน แล้วนำเด็กอ่านตาม หรือเด็กทุกคนอ่านพร้อมกัน เป็นต้น

3. ครูหรือผู้ใหญ่อ่านกับเด็กตัวต่อตัว

เพื่อประเมินการอ่านและความเข้าใจของเด็ก และเพื่อช่วยแก้ไขจุดที่เด็กยังอ่านติดขัด ด้วยการแนะนำคำอ่าน หรือสาธิตการสะกดคำ

4. เด็กอ่านเอง

เพื่อฝึกการอ่านหนังสือจนจบเล่มด้วยตัวเอง โดยมีครูหรือผู้ใหญ่ ชวนเด็กสรุปใจความ และชวนตอบคำถามท้ายเล่ม

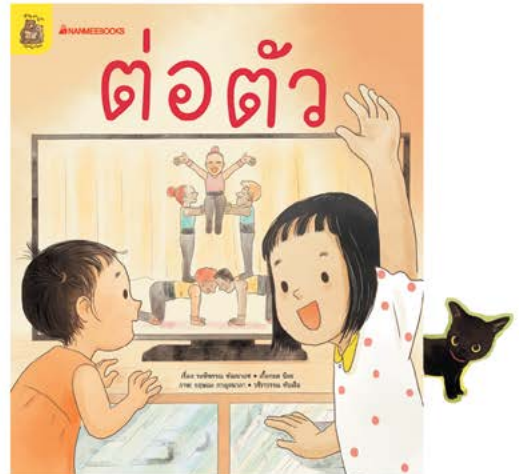
นอกจากนี้ ครูหรือผู้ใหญ่ยังสามารถใช้หนังสือหัดอ่านฯ ได้อีกหลายรูปแบบ ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

การใช้หนังสือเพื่อฝึกเด็กให้มีกลวิธีในการทำความเข้าใจ

- 🕒 **ก่อนอ่าน** ชวนคุยหรือถามคำถามที่ทำให้เด็กต้องคาดเดาเรื่อง เช่น ชวนเด็กดูภาพหน้าปก แล้วชวนคุยกันว่า จะเกิดอะไรขึ้นในเรื่อง
- 🕒 **เปิดโอกาสให้เด็กได้รู้เรื่องราวคร่าว ๆ ก่อนอ่าน** เช่น อ่านคำโปรยบนปกหลัง หรือเปิดให้ดูแต่ภาพ แล้วชวนคุยว่า ตัวละครทำอะไร รู้สึกอย่างไร
- 🕒 **ครูหรือผู้ใหญ่อ่านเป็นตัวอย่าง** อ่านช้า ๆ พอที่เด็กจะสามารถดูตัวหนังสือตามทัน (โดยยังไม่ต้องชี้)
- 🕒 **ระหว่างอ่าน** **ถามคำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อเรื่อง** เช่น “ตอนดูภาพหน้าปก เราเดาว่า..... ปรากฏว่า เราเดาถูกไหม”

๕ ขณะอ่านด้วยกัน **ครูหรือผู้ใหญ่**สาธิตการตีความด้วยการคิดออกมาดังๆ ให้เด็กได้เห็นกระบวนการทำความเข้าใจ เช่น “ครูคิดว่าเขากำลังอ่านเรื่อง ผี แล้วพอเห็น มีเงา ๆ ก็เลยคิดว่าเป็นผี ดูลึ ที่หน้าปก เขาอ่านหนังสือเรื่องผี กันอยู่”

๖ หากมีบางอย่างที่เป็นเรื่องใหม่สำหรับเด็ก **ครูหรือผู้ใหญ่ควรพาวิเคราะห์** ภาพที่เห็นควรจะเป็นอะไร และช่วยให้คำจำกัดความได้ เช่น ตารางเวลาการใช้จอของแต่ละคน (จากเล่ม ดูจอ)

๗ อ่านจบแล้ว **ชวนเด็กระบุแนวคิดหลักและสรุปใจความสำคัญของเรื่อง** ด้วยคำถามปลายเปิด (ดูตัวอย่างคำถามท้ายเล่ม)

๘ **ไม่ตำหนิเมื่อเด็กตอบผิดไปจากประเด็นสำคัญ** แต่ให้ถามว่า “ทำไมหนูถึงคิดแบบนั้น” หรือ “หนูเห็นอย่างไรจึงคิดอย่างนั้น” แม้คำตอบที่ได้ยังไม่ถูกอีก แต่ต้องไม่ลืมว่า เด็กได้เกิดกระบวนการค้นหาความหมายแล้ว

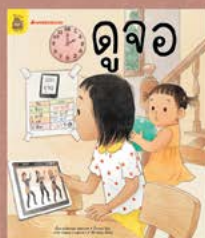
๙ **ชื่นชมเด็กทุกครั้งหลังการอ่าน โดยการชมทักษะที่เด็กปฏิบัติ** ไม่ควรใช้เพียงคำว่า “เก่ง” อย่างเดียว แต่ให้กล่าวชม เช่น “หนูอ่านได้ดีขึ้นมาก” หรือ “หนูพยายามสะกดได้ดีแล้ว” เป็นต้น

ปกหนังสือแต่ละระดับ

ระดับ 1

ระดับ 1+

ระดับ 2

ระดับ 3

ระดับ 4

คู่มือ แนวทางการพัฒนาทักษะภาษา และทักษะชีวิตเด็กปฐมวัย ด้วยหนังสือหัดอ่านตามระดับพัฒนาการทางภาษา ชุด อ่าน อาน อ้าน (ชุดที่ 2)

โครงการ อ่าน อาน อ้าน : ยกกำลังสุข ปลูกพลังการเรียนรู้

เรียบเรียง : ระพีพรรณ พัฒนาเวช

บรรณาธิการ : ระพีพรรณ พัฒนาเวช, สุดใจ พรหมเกิด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : สิริวิทย์ เรืองสุรัตน์

คณะทำงานขับเคลื่อนสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

หทัยรัตน์ พันดาวงษ์, ชัยวัฒน์ คงคาลิหมิน,
สิราภรณ์ ขาวหน้าไม้, นิตยา หอมหวาน, อัสรี ปาเกร์,
ธัญนรี ทองชุม, นิศารัตน์ อานาจนันต์, จันทิมา อินจร,
ปวรุตม์ สุวรรณวิชัย

ออกแบบและจัดหน้า : ชาวนิลปี กิตติโชติพาณิชย์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤศจิกายน 2567 จำนวน 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่ : มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

พิมพ์ที่ : บริษัท ธรรมสาร จำกัด

โทรศัพท์ : 02-221-0374

แผนงานยุทธศาสตร์สร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส.

บริหารงานโดย “มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน”

ได้รับการสนับสนุนจาก สำนักสร้างเสริมระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา

(สำนัก 11) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ดำเนินงานประสานกลไก นโยบาย และปัจจัยขยายผล

จากทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน

ให้เอื้อต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมและวัฒนธรรมการอ่าน

ให้เข้าถึงเด็กและครอบครัว เพื่อร่วมสร้างสังคมสุขภาวะ

ร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบาย โครงการ และกิจกรรม

เพื่อสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมสุขภาวะ ได้ที่

มูลนิธิสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

424 หมู่บ้านเงาไม้ ซอยเจริญสนิทวงศ์ 67 แขวง 3

ถนนเจริญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทร : 0 2424 4616

โทรสาร : 0 2881 1877

E – mail : happy2reading@gmail.com

Website : www.happyreading.in.th

www.facebook.com/HappyReadingNews (อ่านสร้างสุข)

หนังสือหัดอ่านตามระดับพัฒนาการทางภาษา
(Level Book) ได้ออกแบบมาเพื่อพัฒนาทักษะ
การอ่านอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งระดับความยากง่าย
ตามความสามารถในการอ่านของเด็ก

ดาวน์โหลดข้อมูลการสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน สสส. ได้ที่
www.happyreading.in.th
และ ธนาคารหนังสือเพื่อเด็กปฐมวัย
www.childhoodbookbank.com

